

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-94

6-11 OCAK ENERJİ TASARRUFU HAFTASI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Tasarrufu Koordinasyon Kurulu tarafından her yıl Ocak ayının ikinci haftasında, Enerji Tasarrufu Haftası etkinlikleri düzenlenmektedir.¹

Enerji tasarrufu, binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan, birim veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır.²

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de enerjiye talep her yıl artış göstermektedir. Ülkemiz ısınma, ulaşım, elektrik olmak üzere enerjide %72, elektrik enerjisinde %60'larda dışa bağımlıdır ve enerjide dışa bağımlılık Türkiye için ciddi boyutlara ulaşmıştır. Artan enerji talebi üzerine var olan kaynakların dışında, alternatif enerji kaynaklarına yönelim kadar, mevcut kaynakların etkin ve verimli biçimde değerlendirilmesi de son derece önem taşımaktadır. Isıtma, aydınlatma ve ulaşım ihtiyaçlarımızı karşılarken, elektrikli ev aletlerini kullanırken, kısacası günlük yaşantımızın her safhasında enerjiyi verimli kullanmak suretiyle, ihtiyaçlarımızdan kısıtlama yapmadan aile bütçesine, ülke ekonomisine ve çevremizin korunmasına katkı sağlamamız mümkündür.^{3,4}

Enerjiyi niçin verimli kullanmalıyız?

- En önemli enerji kaynağı olan petrol ve kömür gibi fosil yakıtların dünyada bilinen rezervleri hızla tükenmektedir.
- Enerji üretim ve tüketim süreçlerinde ortaya çıkan sera gazı emisyonları küresel ısınma ve iklim değişikliğinin en önemli nedenleri arasındadır.
- Kullandığımız enerjinin %70'ini yurtdışından döviz ödeyerek satın almaktayız.
- Evimizde ve ulaşımında tükettiğimiz enerjinin bedeli aile bütçemizin en önemli kalemlerindendir.
- Enerji faturalarımızı düşürmek ve aile ekonomisine katkıda bulunmak, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak ve gelecek nesillere yaşanılabilir bir çevre bırakmak için enerjiyi verimli kullanmamız gerekmektedir.⁴
- Popüler olan her konuda olduğu gibi, enerji tasarrufu iddiasıyla konuyu istismar eden kişiler de olabilmektedir. Bu konuda yetkili teknik kuruluşların görüşüne önem verilmelidir.

Enerji savurganlığını önlemeye yönelik neler yapılmalıdır?^{5,6,7,8}

Isınma/Soğutma ve İzolasyon

- ✓ Binalarda enerji tasarrufu sağlamak için; enerji tasarruflu ısıtma/soğutma sistemleri kurulmalı, ısıtma/soğutma sistemlerinin düzenli bakımları yapılmalı, bu sistemlerde programlı termostatlar kullanılmalı, evin sadece kullanılan bölümleri ısıtılmalı/soğutulmalıdır.
- ✓ Cam, kapı, tavan, çatı vb. yalıtımı sağlanmalıdır.
- ✓ Ev her gün düzenli olarak en az on dakika havalandırılmalıdır. Hava akımını sağlamak için ev içindeki kapılar açık bırakılmalıdır. Kaloriferlerin etrafı kapatılmamalıdır.
- ✓ Evi daha fazla ısıtmadan önce kalın kıyafetler giyilmeli. Evden ayrılma durumunda kombi/kaloriferin sıcaklığı düşürülmelidir.
- ✓ Isıtmada ev için uygun olan sıcaklık değerine ne kadar yaklaşırsa o kadar tasarruf sağlanır(Termostatı 1°C azaltmak faturada %5-10'luk düşüş sağlayabilmektedir)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-94

- ✓ Klimaları aşırı soğuk konumda çalıştırmaktan kaçınılmalıdır. Yazları iç ve dış ortam arasında en fazla 5 derecelik fark olması önerilmektedir. Enerji tasarrufu sağlamak için yüksek verimli klimalar tercih edilmelidir.

Aydınlatma

- ✓ Gün içerisinde mümkün olduğu kadar gün ışığından yararlanılmalıdır.
- ✓ Ampul kullanımında tasarruflu olanlar tercih edilmelidir. Tasarruflu ampuller, klasik ampullere göre 3-5 kat daha az enerji harcamaktadır.
- ✓ Odaları terk ederken, ışıklar mutlaka söndürülmelidir. Tuvalet, koridor vb. yerlerde birisi geçerken yanan harekete duyarlı sistemler kullanılmalıdır. Enerji tasarruflu ürünler kullanılarak enerji faturalarında %30'luk bir azalma sağlanabilir.
- ✓ Televizyon, bilgisayar vb. elektrikli aletler kapatılıp, fişleri çekilmelidir. Bekleme konumunda olan aletler de enerji tüketmektedir.
- ✓ Çamaşır ve bulaşık makineleri tam dolmadan çalıştırılmamalı, buzdolabı çalışırken kapağı açık bırakılmamalıdır.

Su kullanımı

- ✓ Bulaşıklar , eller yıkanırken veya duş alırken su kullanılmadığı sırada musluklar kapatılmalıdır.
- ✓ Su kaçakları, boşa akan musluklar tespit edilip, hemen tamir ettirilmelidir.
- ✓ Banyo suyu ısınmaya kadar akan su, çiçek sulama vs. de kullanılabilir.
- ✓ Termostatlı musluklar ve bilyeli musluklar tercih edilmelidir. Bu muslukların kullanımı klasik musluklara göre %10'luk tasarruf sağlar.

Atıklar

- ✓ Yiyecekler yenilebilecek miktarlarda satın alınıp, bozulmadan tüketilmelidir. Alışverişe çıkmadan önce liste hazırlanmalı ve sadece gerekli olan gıdalar satın alınmalıdır. Atıkların %2'si ambalajı açılmamış veya ambalajı açılıp kısmen tüketilmiş gıdalardan oluşmaktadır.
- ✓ Yemek yerken tabağa yenilebilecek kadar yemek alınmalıdır.

Piller

- ✓ Tek kullanımlık pillerin yerine şarj edilebilir piller tercih edilmelidir. Tek kullanımlık pil tercih edilecekse de uzun ömürlü olanlar kullanılmalıdır.
- ✓ Kullanılmış piller çöpe atılmamalı, atık pil toplama noktalarına bırakılmalıdır.

Geri dönüşüm

- ✓ Geri dönüşümlü ürünleri (kağıt, şişe, plastik vb.) tercih edilmelidir.
- ✓ Ambalaj atıkların ham maddesine göre ayrılması sağlanmalıdır.

Ulaşım

- ✓ Kısa mesafeler için yürümek tercih edilmelidir.
- ✓ Kişisel araç yerine toplu taşıma tercih edilmelidir.

¹ http://www.eie.gov.tr/eie-web/turkce/en_tasarrufu/konut_ulas/bina_ulas.html Erişim Tarihi: 02.01.2016

² <http://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Enerji-Verimliliği%20%20> Tarihi: 02.01.2016

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-94

- ³ http://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=106390#.VogumbaLSt8 Tarihi: 30.12.2015
- ⁴ http://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=95956&tipi=2&sube=#.VogpmraLSt8 Erişim Tarihi: 30.12.2015
- ⁵ Güler Ç. (Ed). Çevre Sağlığı (Çevre ve Ekoloji Bağlantılarıyla), 1. ve 2. Cilt, Yazıt Yayıncılık, Ankara, 2012
- ⁶ <http://ecocitoyens.es-energies.fr/economies-d-energie/les-eco-gestes/les-equipements> Erişim Tarihi: 02.01.2016
- ⁷ http://www.energystar.gov/index.cfm?c=about.holiday_shopping Erişim Tarihi: 29.12.2015
- ⁸ <http://www.epa.gov/greenhomes/WholeHouse.html> Erişim Tarihi: 29.12.2015